

JUS PUBLICUM ECCLE- SIASTICUM

CAPUT I.

De Ecclesia.

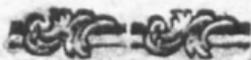
§. I.

Ecclesiae notio.

De publico jure ecclesiastico eatenus hoc loco differimus, quatenus illud singularem cum jure naturæ & gentium hucusque explanato nexum habet.

Juris hujus ecclesiastici exordium ducendum esse ab ipsa notione veræ ecclesiæ merito resolvimus; quia ex hac notione debite haustâ & institutâ principalia diffluunt causæ præsentis consecraria.

Dum itaque genuinam veræ ecclesiæ notionem investigaturi sumus atque tradituri, ingratos illos degeneresque ecclesiæ filios audire nolumus, qui per baptismum quidem eccle-

ecclesiæ ingressi sunt januam, & in ætate teneriore lacte hujus pientissimæ matris enutriti fuere, sequiore autem tempore increduli facti sunt & infideles; infideles, inquam, ipsis etiam paganis deteriores, & perfidæ sanctæ matris ecclesiæ persecutores; de quibus aptè intelligi potest illud apud Isaiam Cap. I. v. 2. " Audite cæli, & auribus percipe terra, quoniam Dominus locutus est: " filios enutriti & exaltavi; ipsi autem spreverunt me „

Audire etiam hac in causa non possumus illos, qui doctrinam quidem revelant admittentes, ad tamen infallibilem controversiarum in rebus fidei judicem averſantes, sacram Hierarchiam, unâ cum sacra jurisdictione inficiantur, frivole & impie dictitantes, spirituale imperium nullum esse in ecclesia Dei. Sanè, cum apostolus act. 20. v. 28. dicat: " Attendite vobis, & universo gregi, in quo vos spiritus sanctus posuit " Episcopos *regere* Ecclesiam Dei, quam acquirit sanguine suo, „ manifestum est, quòd sacrum istud regimen sine sacra potestate seu jurisdictione exerceri nequeat, adeoque in Ecclesia sacrum vigere imperium, insuper & hierarchiam sacram: id quod fide salvâ nemo negaverit.

Sed neque dextram cum illis jungimus, qui sacram quidem in Ecclesia jurisdictionem admittunt; veruntamen eam ad supremum ali-

aliquid visibile caput Ecclesiæ extendere re-
nuunt; perperam contendendo, Christi in
terris vicario primatum quidem honoris, non
autem propriæ jurisdictionis in omnes om-
nino Ecclesiæ filios competere: hi namque
Ecclesiæ unitatem scindunt, & sic à vera
ejus notione recedunt.

Profectò, si modernorum novatorum
speciosas, quas de Ecclesia tradunt, defini-
tiones inspiciamus, oppido liquet, quod sub-
dole non minus, quàm studiosè, sub vario,
ad tamen semper inani prætextu, imperium
summi pontificis omiserint; eodem ferme
modo, quo id actitatum legimus à pristinis
impie notæ authoribus.

Verùm in memoriam revocandum est
novatoribus nostris, quòd ipsi galli, ad quos
tamen elato supercilio provocare solent,
istam doctrinam tanquam magistram scbis-
matis, unitatisque sepulchrum semper de-
restitati fuerint.

In specie universitas parisiensis anno
1617. suâ censurâ confixit sententiam *An-
roni de Dominis* apostatæ, declaravitque, quòd
propositio, quâ ille adseruerat, *Romanam
Ecclesiam jure divino auctoritatem in alias eccle-
sias non habere, hæretica sit & scismatica.*

Ipsam hanc doctrinam suam reperit &
rectè insinuavit eadem universitas anno 1683.
his

his verbis: " Antiquæ suæ in sedem aposto-
" licam reverentiæ esse duxit, hic breviter
" de ea præfari, diserteque repetere, quod
" olim non semel professa est: romanum
" Episcopum esse jure divino summum in
" Ecclesia pontificem, cui omnes christiani
" parere teneantur; & qui immediatè à Christo
" non honoris solùm, sed potestatis ac ju-
" risdictionis primatum habeat in tota Ec-
" clesia »,.

Et illustrissimus Petrus de Marca Lib. I.
Cap. II. n. II. de concord. Sacerd. & imp.
disertis ac nervosis inquit verbis: " Itaque,
" ut omnibus fiat satis, liquidò & secundum
" sententiam meam omniumque gallorum
" assero, præcipuum ac primum libertatis
" ecclesiasticæ fundamentum apud nos hoc
" esse, ut principatus apostolicæ sedis suum
" locum semper obtineat. Etenim, cùm ec-
" clesia gallicana inter præcipua & illustria
" Ecclesiæ universalis membra censeatur,
" totius vero corporis caput in Ecclesia romana
" sit constitutum; fieri non potest, ut veræ
" ecclesiæ libertatibus fruatur, nisi capit
" hujus unioni inserta sit. Retineri autem
" communio illa non potest, nisi officiis illis
" caput excolatur, quæ principatui aposto-
" licæ sedis nemo sanus unquam negaverit.
" Docendum itaque est, gallos ab ipsis Ec-
" clesiæ primordiis usque ad nostram æta-
" tem, & communionis ecclesiasticæ origi-
" nem in cathedra Petri constituisse, & su-
" premam

“*premam Ecclesie auctoritatem huic sedi colla-*
“*tam semper coluisse juxta varios illos gra-*
“*odus, quibus eam pro bono publicae disci-*
“*plinæ, temporis ratione habitâ, Pontifices*
“*romani explicare consueverunt.*”

Recta hæc ecclesie gallicanæ sensa ad
nostra usque tempora sine interpolatione fuisse
protracta, vi quorum nempe apta nulla le-
gitimaque Ecclesie universalis notio sine ex-
pressionem præfulum, & præprimis summi in
terris Christi vicarii tradi potest, luculen-
tissimè é recentioribus etiam authoribus na-
tionis illius patescit.

Sic in specie author *institutionum theolo-*
gicarum ad usum scholarum accommodatarum,
Lugduni impressarum anno 1780. Ecclesiam
definit in modum sequentem *Dissertatione*
IV. Cap. I. “*Ecclesia militans rectè defini-*
“*da videtur, societas hominum viatorum*
“*& baptizatorum, à Christo Domino insti-*
“*tuta, sive internis fidei, spei, charitatis,*
“*sive externis communionis catholicæ, ejus-*
“*demque fidei professionis vinculis colligata*
“*sub regimine pastorum, quorum primus*
“*est summus pontifex beati Petri successor.*”
Qui etiam author eodem capite contra *Lau-*
noium demonstrat, quòd in Ecclesie defini-
tione horum pastorum mentio & injectio
fieri debeat. Quòd summi pontificis prima-
tus in Ecclesia non sit solius honoris, ve-
rum etiam *jurisdictionis*, idem author exposit
Differ-

Dissertatione VI. Propositione III. ex ipsa
Ecclesiae definitione evincit.

Insuper author *de l'autorité des deux
puissances* anno 1781. Tom. 2. part. 3. Cap. I.
Ecclesiam ita definit: " Ecclesia est societas
" personarum inter se colligatarum per pro-
" fessionem ejusdem fidei, & per commu-
" nionem eorundem Sacramentorum sub im-
" perio primorum pastorum, & vel maxime
" summi pontificis, qui ejusdem caput est, "

Quale autem, & quâ potestate dotatum ca-
put universalis Ecclesiae sit Papa, idem au-
thor Cap. II. §. I. ejusdem tomi verbis ad-
ferit sequentibus: " Papa jure divino habet
" primatum jurisdictionis in universali Ec-
" clesia in reliquos Episcopos in particulari.
" Hæc propositio est de fide (*pergit author*)
" eamque probo ex S. Scriptura, ex praxi
" Ecclesiae, ex testimoniis patrum & con-
" ciliarum, ex auctoritate ecclesiae gallicanae,
" & ex ipsa usque adeo confessione Febronii, "

Manifestum est porro, quòd hoc loco
status quæstionis non attingat *Ecclesiam reg-
nantem in caelis*, aut *patientem in purgatorio*,
neque etiam *ecclesiam* quandam *particularem*,
qualiscunque demum illa fuerit; sed quòd
definienda sit *Ecclesia universalis militans*, ex-
tra quam non est salus: & de qua salvator
noster apud *Matth. Cap. XVI. v. 18.* inquit:
" Tu es Petrus, & super hanc petram ædi-
" ficabo *Ecclesiam meam*, & *portæ inferi non*

" pra-

“*prævalebunt adversus eam.* — MEAM, inquit Christus; per id dilucidè indicando, quòd Ecclesia universalis illa sit, contra quam portæ inferi prævalituræ sint nunquam, etsi sævissimo ipsam modo adgrediantur, atque in frustra secare incassum moliantur. — Definienda, inquam, est *Ecclesia Dei vivi*, quæ est *columna & firmamentum veritatis.* 1. *Tim.* 3. v. 15. Et de qua insuper dicit Christus: Si *“Ecclesiam non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus”*, *Matth.* 18. v. 17 — Quæque tam in structura, quàm in vera doctrina immobilis erit usque ad mundanæ Machinæ dissolutionem: “*Ecce ego vobiscum sum omnibus diebus usque ad consummationem Sæculi*”, *Matth.* 28. v. 18. — Item: “*Ego rogabo Patrem, & alium Paraclytum dabit vobis, ut maneat vobiscum in æternum; & suggeret vobis omnia, quæ dixero vobis*”, *Joan.* 14. v. 16. — Definienda demum est Ecclesia, quæ in uno Deo est una, sancta, catholica, & apostolica; & cujus majestas per totum orbem terrarum tanto fulgore coruscat, ut orientem cum occidente nectat & illuminet.

Definitio. Ecclesia est societas universalis ex altissimo fine instituta à Christo Domino, complectens homines eadem Sacramenta, & interna charismata participantem, fidemque profitentem catholicam, ac colligatos sub sacro imperio Episcoporum, & summi in terris Christi vicarii romani Pontificis, ceu legitimi & visibilis illius capitis.

Ecclesia itaque vera est societas inæqualis ab alia quavis societate independens, gaudensque requisitis societatis rectè ordinatæ juribus ac prærogativis: est societas sacra, cui sacer proinde finis est præstitutus, qui attingitur per media quoque sacra tum interna, tum externa à suo Auctore indulta: est societas universalis, per totum orbem diffusa, cui se se adgregare tenentur universi; unde & mandavit Christus, ut Evangelium omni creaturæ prædicetur. Sacræ hujus societatis ab ipso Christo institutæ finis est majestatis ac gloriæ divinæ exaltatio, & animarum salus, ad cujus salutis æternæ consecutionem concessa sunt dona interna gratiæ, fidei, spei & charitatis, insuper & externa Sacramenta societatem istam sensibilibiter & externe colligantia, veluti & unanimitas catholicæ fidei professio externa. Porro societas ista æqualis non est, uti protestantes perperam existimant; sed inæqualis, utpote in qua vera obtinet hierarchia ordinis & jurisdictionis. — Profectò, si in ulla societate necessaria sit subordinatio, ea præprimis requiritur in Ecclesia Dei, in qua puritas & unitas doctrinæ facta recta conservari debet.

Caput hujus Ecclesiæ invisibile etiamnum est Christus dominus, à quo spiritua-
lia dona in eandem diffluunt: atvero caput
Ecclesiæ visibile instituit Christus suum in
terris vicarium, summum Pontificem, cui &
propriè nominis imperium spirituale conces-
sit

sit in universa Ecclesiae suae membra. Insu-
per Episcopis proprii nominis imperium spi-
rituale concessit gregem sibi commissum pas-
cendi regendique; quibus & proinde reve-
rentia non solum, sed & vera ac sincera
obedientia debetur: suas quippe ecclesias re-
gunt per potestatem immediatè à Deo ac-
ceptam adtemperatè ad sacram in universali
Ecclesiam institutam & vigentem hierarchiam.
Ecclesia itaque castrorum aciei rectè ordina-
tae meritò comparatur.

Denique romanum Pontificem esse su-
premam universalis Ecclesiae caput, & sub
ea ratione ab aliis Ecclesiis agnitam semper
fuisse cathedram Petri, luculentis verbis evin-
cit illustrissimus Petrus de Marca, dum ulte-
rius Lib. I. Cap. II. n. IV, V. & VI. in mo-
dum disserit sequentem:

“ Sanè communi *omnium Ecclesiarum* con-
“ sensu fuisse receptum, ut ad cathedram
“ Petri, tanquam in descriptione circulari
“ lineae ad centrum, respicerent, non solum
“ nos docuit Leo primus, sed etiam omnes
“ Africani patres: quorum testimonio hac
“ quidem in causa satius est uti, quàm cæ-
“ terorum; quippe, qui nullius gratiae, aut
“ adulationis apud ipsos hæreticos hac in re
“ suspecti sunt, cum libertatis ecclesiae afri-
“ canae semper acerrimos vindices se præ-
“ stiterint. Cyprianus itaque docet, Eccle-
“ siam romanam esse Petri cathedram, &

“ Eccle-

“ *Ecclesiam principalem, unde unitas sacerdo-*
 “ *talis orta est. Epist. 55. Opratus verò mi-*
 “ *levitanus Episcopus, sacrilegi schismatis à*
 “ *Donatistis in Africa constati scelestam di-*
 “ *visionem inde damnare & evertere cona-*
 “ *tur, quod ab Ecclesia romana discessissent,*
 “ *ubi est origo & radix unitatis. Igitur ne-*
 “ *gare non potes, scribe te, in urbe Roma Petro*
 “ *primo episcopalem cathedram esse collatam, in*
 “ *qua sedexit omnium apostolorum caput Petrus,*
 “ *unde & cephas appellatus est: in qua una ca-*
 “ *thedra unitas ab omnibus servaretur, ne cæ-*
 “ *teri Apostoli singulas sibi quisque defenderent;*
 “ *ut jam schismaticus & peccator esset, qui con-*
 “ *tra singularem cathedram alteram collocaret.*
 “ *Lib. II. contra Parmen.* Hunc autem verbo-
 “ rum Cypriani & Oprati germanum sensum
 “ esse existimo, licet aliorum à plerisque
 “ torqueatur: nempe, cum Ecclesia (quæ
 “ instar corporis, nexu quodam mystico,
 “ Christo, ut capiti cohæret) nihil aliud sit,
 “ quàm plebs ab Episcopo collecta, unum
 “ tantum episcopatum unamque cathedram
 “ in illo corpore constitui oportere, cujus
 “ cathedræ dignitas summâ Christi liberali-
 “ tate collata est iis verbis, quibus Petro
 “ administrandarum *clavium*, & *pascendi gre-*
 “ *gis* curam demandavit. Porro Petrum so-
 “ lum à Christo interpellatum, ut unitas
 “ Ecclesiæ demonstraretur, & Petro digni-
 “ tas illa tribueretur, quâ totius Ecclesiæ
 “ repræsentaret figurata generalitate perso-
 “ nam, ut cum Augustino loquar; atque hoc
 “ pacto

“ pacto, & hac verborum formulâ de in-
“ dustria ad eum finem à Christo conceptâ
“ unus episcopatus instrueretur, *cujus quidem*
“ *pars à singulis Episcopis in solidum possidere-*
“ *tur, ita tamen, ut ejus fons & origo ab*
“ uno inciperet, à principe videlicet aposto-
“ lorum Petro: atque adeo nulli liceret, ne-
“ que ipsis etiam apostolis, episcopatum te-
“ nere alienum à communionem & consortio
“ unitatis, quæ viget in cathedra Petri. *

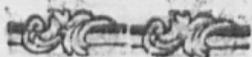
* Mentem S. Cypriani quoad præsens punctum
magis adhuc illustrat *Cl. Zallinger Lib. V. j.*
eccl. pub. Cap. V. in fine §. CCCLIII. ubi ait:
“ Hic est famosus Cypriani locus, quem pon-
“ tificiæ jurisdictionis & præminentiae hostes
“ objicere nunquam cessant: *Episcopatus unus*
“ *est, cujus à singulis in solidum pars tenetur.*
“ *Lib. de unitate Ecclesiae.* Imprimis non ipsum
“ Episcopatum (*universalem*) sed ejus partem à
“ singulis teneri affirmat S. Doctor: neque *in*
“ *solidum* teneri idem profectò denotat, ac in-
“ dependenter ab alia majore & universali po-
“ testate teneri. Enimverò pluribus judicibus
“ delegari potestatem in solidum non repug-
“ nat, quin à delegante, aliove ob eam causam
“ independentes sint. Tenent ergo singuli par-
“ tem in solidum, quatenus non divisam, sed
“ unitam cum aliis partibus & cum toto te-
“ neant: eritque sic unus Episcopatus origine,
“ objecto, & fine. In quam explicationem in-
“ cidunt *Bellarmini* verba de romano Pontifice
“ *Lib. II. Cap. XVI.* Ecclesia una, & Episco-
“ patus unus est eò modo, quo multi arboris
“ rami sunt una arbor, multi rivi una aqua, &
“ multi radii una lux; ut *ibidem Cyprianus*
“ dicit:

“ dicit : sicut ergo in ramis , rivis , & radiis
 “ unitas est ratione unius capitis , id est , radi-
 “ cis , fontis , solis , licet rami ipsi , rivi & ra-
 “ dii multiplicentur ; ita etiam Ecclesia est una ,
 “ & Episcopatus unus in radice & capite , Pe-
 “ tro ejusque successoribus ; quamvis multæ sint
 “ particulares Ecclesiæ , multique particulares
 “ Episcopatus „

“ Quapropter (*pergit de Marca*) eleganter
 “ veritatis ille assertor Hieronymus ita efforma-
 “ tum fuisse corpus Ecclesiæ docuit *Lib. VIII.*
 “ *contra Jovin.* ut capite constituto schismatis
 “ tolleretur occasio , ejusque capitis rationem
 “ in cathedra Petri collocatam : ex quo pro-
 “ inde sequatur , eum , qui alienus sit ab
 “ Ecclesiæ romanæ communionem , à compa-
 “ ge totius corporis avulsum , in peregrini-
 “ tatem quandam redigi . Quam sententiam
 “ exemplo suo testatus est , cùm , per va-
 “ rias factiones Oriente discerpto , Antioche-
 “ na ecclesia trium Patriarcharum schismate
 “ vexaretur : Ego , inquit ille , *Epist. ad Da-*
 “ *masum* , nullum primum , nisi Christum , se-
 “ quens , beatitudini tuæ , id est , cathedræ Petri
 “ communionem consocior : super illam petram Ec-
 “ clesiam ædificatam scio . Quicumque extra banc
 “ domum agnum comederit , profanus est . Siquis
 “ in arca Noe non fuerit , peribit regnante di-
 “ luvio „

De fundatione & origine Ecclesiæ Cl.
Zallinger Lib. V. j. eccl. pub. §. CCCXVII. no-
 tat adhuc sequentia : “ Origo Ecclesiæ vel
 “ so-

“ societatis ecclesiasticæ non in natura quæ-
“ renda est, nec pactis hominum, nec legi-
“ bus Principum politicorum, sed rota est
“ divina, & ex consiliis divinæ sapientiæ ac
“ bonitatis pender quanta quanta est. Neme-
“ pe æternus Dei filius, unigenitus & con-
“ substantialis Patri, promissus in lege ve-
“ teri Messias, cum in plenitudine temporis
“ naturam adsumsit humanam, non modò
“ cœlestes hominibus veritates annunciavit,
“ & per Apostolos suos annunciari jussit;
“ sed credentes per gratiam suam in *unam*
“ societatem conjunxit, & conjungi jussit,
“ quam societatem nominavit Ecclesiam suam,
“ populum & hæreditatem suam, regnum
“ cœlorum, ovile suum. In quem sensum
“ referenda sunt splendidissima elogia, qui-
“ bus in codice veteris testamenti præfigu-
“ rabatur, & in novo designatur Ecclesia;
“ uti, cum dicitur *Domus Dei vivi, columna*
“ *& firmamentum veritatis, civitas supra mon-*
“ *tem posita, civitas posita in quadro, corpus*
“ *Christi, cujus corporis ipse est caput, acies*
“ *castrorum ordinata, sponsa Christi* „

§. II.

De unitate Ecclesiæ.

Post traditam explanatamque veræ Ecclesiæ
notionem, ad notas illius characteristicas,
nempe ad unitatem, sanctitatem, catholici-
tatem & apostolicitatem Ecclesiæ progredi-
mur;

mur; quas notas exhibet *Symbolum Constantinopolitanum*, in quo christiani profitentur, se credere in *unam, sanctam, catholicam, & apostolicam Ecclesiam*. Primo igitur loco de Ecclesiæ unitate aëcturi sumus.

Tria potissimum sunt, in quibus ista consistit unitas: nempe ejusdem veræ fidei & doctrinæ pia professio; eorundem bonorum spiritualium & Sacramentorum communio; & erga unum idemque imperium sacrum subjectio: quæ quidem principalia tria capita quodammodo explicatius discutienda sunt.

Quoad *unitatem fidei & doctrinæ* certum est, quòd omnes, qui veram tenent Ecclesiam, omnes & singulos catholicæ fidei articulos indubitato adsensu quoque tenere, simul atque expressè profiteri debeant; & qui vel in uno deficit, omnium reus efficiatur: id est, quia unum idemque indivisibile est credendi motivum, divina nempe veracitas; hinc, qui eam in uno spernit; spernit in omnibus. Quamvis ergo in aliis materiis adiaphoris, aut merè theologicis doctrina inter fideles possit esse diversa; ad tamen in rebus dogmaticis tanta debet obtinere unitas, ut hæreticus ille sit, qui ab hac unitate dogmatica desciscit, reclusus, & ab Ecclesiâ propositos universos fidei articulos non admittendo. Huc referri solet illud Christi Domini apud *Lucam XI. 23.* " Qui non est
" mecum,

“mecum, contra me est; & qui non colligit mecum, dispergit.” — Colligitur ex dictis, quòd ad causam dogmaticam requiratur divina ipsa revelatio, & Ecclesiæ propositio: deficiente primo, non erit verbum Dei; & deficiente secundo, infallibiliter cognosci non potest, an tale sit.

Intuitu communionis bonorum spiritualium & eorundem sacramentorum gratiam præprimis respicimus, & habitum fidei, spei ac charitatis, indeque enatos actus, qui mysticum Christi corpus conjungunt; illa porro sacramenta singula, quæ Christus Dominus instituit, & tanquam sensibilia gratiæ simbola suæ reliquit Ecclesiæ. Horum igitur sacramentorum quisquis vel unicum contemserit & negaverit, à communionem sanctorum & Ecclesiæ recedere convincitur; adeoque extra veram & unicam domum Dei constitutus, & à S. communionem rescissus, salvus esse non poterit. Nemo ergo dixerit, se habere Christi charitatem, qui vixerit extra hujus communionis, & Ecclesiæ unitatem, & qui non fuerit in hac unitate spiritus, & in isto vinculo pacis; à viva hac radice avulsus, vitæ nutrimentum amittit, & perit.

Ratione subjectionis ad unum idemque sacrum imperium Cl. Zallinger Lib. V. j. eccl. pub. §. CCCXIX. sub finem ita differit: “Ter-
“*tium est unitatis vinculum, commune im-*
“*perium spirituale summi in terris Christi*

« Vicarii, cui omnes omnium locorum fide-
 « les, eorumque rectores ac pastores sub-
 « ordinati, nemine excepto, subjiciuntur.
 « Nam & spectatâ institutione divinâ, &
 « perpetuo Ecclesiæ usu, & ipsâ unitatis in-
 « tam vasto corpore conservandæ ratione,
 « necesse est, ut interna unitas externo ac
 « visibili vinculo constringatur. »

Quamvis autem supremum & univer-
 sale imperium sacrum in omnes Christi fi-
 deles traditum sit visibili totius Ecclesiæ ca-
 piti; nihilominus etiam alii Ecclesiæ Præsu-
 les ad unum istud sacrum imperium concur-
 runt eo modo, quo in quæstione de forma
 regiminis ecclesiastici dicturi sumus.

Quisquis igitur universali imperio sa-
 cro Ecclesiæ se se submittere renuit, aut ab
 eo se rescindit, etiamsi de cætero cunctos
 fidei tueretur articulos, ab unione recedit,
 ac schismaticus constituitur. Unde S. Cy-
 prianus *Ep.* 69. ait: « Ecclesia, quæ catho-
 « lica, & una est, scissa non est, nec divisa. »
 Et S. Hieronymus *Ep.* ad Tit. inquit: « In-
 « ter hæresin & schisma hoc interesse arbi-
 « tramur, quòd hæresis perversum dogma
 « habeat; schisma, propter Episcopalem
 « dissensionem, ab Ecclesia pariter separet. »

Ad hanc unitatem tam hæreticos, quam
 schismaticos sæpe invitavit Ecclesia, & spe-
 ciatim etiam *Tridentinum* Ss. 18. gravissimis
 ver-

verbis sequentibus: " Quoniam verò eadem
" sancta Synodus ex corde optat, Deumque
" enixè rogar, quæ ad pacem sunt Ecclesiæ,
" ut universi communem matrem in terris
" agnoscentes, quæ eorum, quos peperit,
" oblivisci non potest, unanimes, uno ore
" glorificemus Deum & Patrem Domini
" nostri Jesu Christi, per viscera misericor-
" diæ ejusdem Dei & Domini nostri; om-
" nes, qui nobiscum communionem non ha-
" bent, ad concordiam & reconciliationem,
" & ut ad hanc sanctam Synodum veniant,
" invitat atque hortatur: utque charitatem,
" quod est vinculum perfectionis, amplec-
" tantur, pacemque Christi exultantem in
" cordibus suis præ se ferant, in quam vo-
" cati sunt in uno corpore. *Hanc ergo non*
" *humanam, sed spiritûs sancti vocem audientes,*
" *ne obdurent corda sua; sed in suo sensu non*
" *ambulantes, neque sibi placentes, ad tam piam*
" *& salutarem matris suæ admonitionem exci-*
" *tentur & convertantur.* "

Quæ de cætero ad Ecclesiæ unitatem
spectant, noster Cl. P. *Bertrandus Erdt* in sua
Dissertatione de Ecclesia Christi regnante, Cap.
II. §. XI. tam adpositè tradit, ut propter
singularem hujus rei utilitatem verba illius
in longum referre consultum duxerim. Dis-
serit autem in modum sequentem: " Tam-
" etsi Christus jusserit Ecclesiam suam pro-
" pagari per omnes totius orbis provincias,
" regiones, & regna, *Matth. 28.* & actu
" pro-

propagata sit. Rom. 10. voluit nihilominus
 eandem esse UNAM; ut omnes unum sint,
 sicut tu Pater in me, & ego in te: ut &
 ipsi in nobis unum sint: ut sint consummati
 in unum: nempe, ut omnes sint unus spiri-
 tus, solliciti servare unitatem spiritus, Eph. 4.
 unanimes idipsum sentientes, Phil. 2. ut idip-
 sum dicant omnes, & non sint in eis scis-
 mata: sint autem perfecti in eodem sensu, &
 in eadem sententia 1. Cor. 1. unum corpus,
 cujus membra essent omnes per orbem
 dispersi fideles, 1. Cor. 12. sicut est unus
 Dominus, una fides, unum baptisma. Eph. 4.

Hæc unitas Ecclesiæ primario consistit
 in unitate doctrinæ, fidei, & morum; cum
 spiritus sanctus, qui Ecclesiam Christi do-
 cet omnem veritatem, non sit discordia-
 rum & dissensionum seminator.

Talis verò continua Ecclesiæ unitas
 haberi & servari nequit sine unitate Ca-
 pitis & summi imperii; sint etenim plura
 Ecclesiæ Christi summa capita; plura ab
 invicem independentia imperia; demum
 protestantibus, summum sacrum imperium
 stare penes singulos summos Principes po-
 liticos respectu suarum ditionum: qua ra-
 tione, si res quædam circa fidem, vel mo-
 res in controversiam veniat, decidetur;
 Num unus aliquis Princeps, qui in uno
 regno jus dicit, causam definiet? Vel an
 opus est, ut omnium, qui ubivis gentium
 Christi

“Christi fidem profitentur, Principum con-
“sensus accedat? Profectò neutrum dici po-
“test: nam primum illud nullus hæctenus
“adferuit; si enim est aliquis Princeps, quis
“nominari potest? ubi gentium sedem ha-
“bet? Quid aliquando in fidei negotio pro-
“torâ per orbem Ecclesiâ definiit? Quis ab
“eo in dogmate controverso sententiam
“perit?

“Fidei negotium omnium unanime est,
“nec aliud potest Italia, aliud germania,
“aliud gallia; & aliud occidens, aliud oriens
“profiteri: quemadmodum unum baptisma,
“unus Deus, ita una fides sine diffensione,
“sine schismate,

“Quis verò credat fieri posse, ut, si
“singuli supremi Principes suis regnis in
“fidei causa iudicium ferant, omnes & sin-
“guli à se invicem independentes & divisi,
“omnino consentiant, idem doceant consti-
“tuantque? Et quis demum eorum vota
“colliget, aut ad sacra comitia coget? an
“Imperator? Sed quid, si nullus Imperator
“aliquando extiterit? Quid, si ab Ecclesiâ
“deficiat? Si in plures scindatur imperium?
“Si Reges undique irruentes imperium di-
“lantent, & in suo quovis tractu imperi-
“tent? Quid, si quæ imperii portio lacera,
“non regii, sed sequioris & decoloris ali-
“cujus regiminis sortem experiri malit?
“Quid, si hæc omnia? Nam & hæc om-

"nia post Constantinum, labentibus sæcu-
 "lis, contigere in variis imperii romani
 "tractibus: igitur, si horum quodlibet, si
 "plura, si omnia eveniant, non congregari
 "à sæculari Principe concilium, nec vota
 "aliorum requiri poterunt.

"An ergo Ecclesia interim de summâ
 "rerum periclitabitur? Absit: non tam im-
 "providè ut Christus confuleret Ecclesiæ
 "suæ decuit: imò nec potuit, ut Summam
 "rerum sacrarum, unitatem ejusdem, &
 "religionis æternitatem ad tam procellosum
 "& labile imperii terreni sceptrum reli-
 "garer.

"Experiuntur id verè cum proprio dam-
 "no in suis, præsertim ab invicem divisis
 "ecclesiis acatholici; quot enim in materia
 "fidei, & morum, etiã quoad, prout vo-
 "cant, fundamentalia dogmata, eas inter
 "vigent dissensiones, contradictiones, imò
 "mutuæ condemnationes! Exemplo sit liber
 "*Concordiæ* dictus, ab eruditissimis Doctori-
 "bus protestantibus, unitis studiis ad sta-
 "tuendam pro ecclesiis suis unitatem fidei
 "editus: qui tamen, eo non obstante, à
 "quibusdam acceptatus, ab aliis repudiatus,
 "à quibusdam condemnatus fuit.

"Quid planius dici potest, quàm quod
 "Christus in ultima cœna dixit: *accipite, &*
 "*comedite: hoc est corpus meum. Matth. 26.*
 "Et

“ Et tamen hæc verba tam palanter, & in
“ circumstantiis admodum decisivè à Christo
“ prolata, in sensus varios, & planè con-
“ trarios ita torta, & ampliata sunt, ut eo-
“ rum 80., imò, teste auctore anonymo
“ opusculi *de die Domini emortuali*, 200. in-
“ terpretationes hodie numerentur.

“ Deplorant id ipsum viri quidam ex
“ ipsis protestantibus eruditissimi, atque acerbè
“ conqueruntur, majores suos longius,
“ quàm par est, profectos, jure canonico,
“ & subordinatione ecclesiasticâ é fundamen-
“ tis dirutâ, posteris nihil reliquisse, præter
“ Schema Ecclesiæ anarchicum, acephalum,
“ autonomicum, ceu scopas malè dissolutas,
“ nulli servientes usui, nisi fortè in terga
“ eorum, qui dissolvère. Hinc illum contem-
“ tum, hinc laicorum ministris Ecclesiæ in-
“ sultantium impotentem fastum, ut illi ipsi,
“ qui ante id solum agebant, ut Pontificis
“ excuterent jugum, nunc voti damnatos,
“ sentiant se mutasse Dominum, non servi-
“ tutem; qui anathemata, & censuras, alias-
“ que pœnas canonicas ridebant, soluti sunt
“ illi quidem metu suspensionis in foro ca-
“ nonico, non in criminali.

“ Audiatur unicus *Cl. D. Fræveisen*, Aca-
“ demiciæ argentinensis Rector, & Superin-
“ tendens, in oratione de misero Ecclesiæ suæ
“ permultis in locis statu. §. I. apodicticè &
“ emphaticè de hoc argumento differens:

Misera, ait, mihi Ecclesiae nostrae conditio vi-
 detur ratione formae regiminis, & status ex-
 terni... etenim vix umbra unionis ecclesiasticae
 in ea adparet. — Et infra: Defectus hic for-
 mae ecclesiasticae visibilis fons est omnium, quae
 in ea frequentes adparent, miseriarum. — In-
 vestigat postea fontem hujus miseriae: Si
 satis providi fuissent, inquit, reformatores,
 cum Augustana confessione, seu norma eccle-
 siastica doctrinali, Syllogem quoque canonum ex-
 hibuissent... Per hanc syllogem certam quan-
 dam juris ecclesiastici universalis normam ob-
 tinuissent. Paulo post: Hinc fit (ex juris ec-
 clesiastici defectu) ut alia Ecclesia particula-
 ris ex Carpozovianis, alia ex Hobbessio- Tho-
 masianis, alia ex Titianis, alia ex Bæbme-
 rianis, alia ex aliis principiis jus sibi eccle-
 siasticum pro lubitu formet, magnam cum Ec-
 clesiae nostrae ignominiam... Similis evasit Eccle-
 sia nostra vermi in partes non tantum magnas
 & longas, sed & minutas dissecto, quarum
 quaelibet se movet, quamdiu aliquales vires
 supersunt, & quarum quaelibet sensim sensim-
 que vitam, & cum vita facultatem se movendi
 amittit... Si satis fuissent providi reformato-
 res, aut Hierarchiam episcopalem cum Saecis
 Danisque retinuissent, aut Consistorium saltem
 supremum & universale crexissent ad cognoscen-
 das causas ecclesiasticas.

Quid? quod ipse etiam Pfaffius in
 praef. in orig. juris eccl. scribat: Ex Eccle-
 siis, quae jugum romani Pontificis excussere,
 quaevis sibi peculiarem faciem pinxit.

“ Accedit & illud: si cum jure terri-
 “ torii ad dominium devolvatur jurisdictio
 “ sacra, utique nullo sexûs discrimine su-
 “ prema potestas ecclesiastica perinde, ac
 “ politica residebit in fœmina, quæ jure na-
 “ talem, aut emtionis titulo acquirit terri-
 “ torium. Hæc igitur, quam nec loqui in
 “ Ecclesia permittit Apostolus I. Cor. 14.
 “ etiam imperabit, leges feret, ordinabit di-
 “ vinos ministros, vibrabit anathema &c.

“ Hinc denuo antefatus D. Fræveisen
 “ loco citato ait: *Objicitur sæpius, sed sine suf-*
 “ *ficiente fundamento, Romanæ Ecclesiæ, fœmi-*
 “ *nam quandam aliquando fuisse Papam: majori*
 “ *specie hoc Ecclesiæ nostræ objici posse videtur;*
 “ *in eâ enim jura papalia & episcopalia exercere*
 “ *potest fœmina, dummodo sufficientes possideat*
 “ *divitias ad emendum pagum... Nec desunt for-*
 “ *san uxores, quæ per maritos sub ipsarum im-*
 “ *perio viventes jura papalia, episcopalia, pres-*
 “ *byteralia, & parochialia exercent.*

“ Emphasi prorsus singulari: Si Agne-
 “ tem papissam (quam tamen fabellam eru-
 “ ditè refellit ipse *Blondellus* heterodoxus)
 “ nos habuimus unam, quot adversarii? Non
 “ ita in vera Christi Ecclesia, quæ in sacris
 “ literis vocatur domus, civitas, regnum,
 “ acies bene ordinata: sicut igitur in domo
 “ unus est paterfamilias, in civitate unus ma-
 “ gistratus, in regno unus Rex, in acie be-
 “ ne ordinata unus supremus Campi-Mare-
 “ schallus;

“schallus; ita & illa unum supremum habeat imperium oportet.

Denique Ecclesia, tanquam summe provida, ex necessitate & studio conservandi unitatem fidei & doctrinae, iuste praecipit, ut Magistri, Doctores & alii in eisdem universitatibus ea, quae catholicae fidei sunt, doceant & interpretentur; seque ad hoc institutum initio cujuslibet anni solemni juramento adstringant. Ss. 25. in Decreto de Reform. Cap. II. quod incipit: Cogit temporum calamitas, & invalescentium haeresum malitia, ut nihil sit praetermittendum, quod ad populorum aedificationem, & catholicae fidei praesidium videatur posse pervenire.

Quantum sincera & sancta juramenti hujus adimpletio ad Ecclesiae unitatem contribuat, quilibet rerum expertus facile definiverit.

§. III.

De sanctitate Ecclesiae.

Unitatem Ecclesiae consequitur illius Sanctitas; ita quidem, ut nulla Ecclesia, sancta esse possit, si in ea deficiat unitas hucusque explanata: unde *author institut. theol. Diff. IV. Art. II. § II. Prop. I.* recte inquit: “Nulla, vel orientalium, vel occidentalium societas ab Ecclesia Romana separata, sanctitatem

rem habet „ Rationem addit, quod ab Ecclesiâ Romanâ recedentes rei sint schismatis, adeoque eo ipso à charitate, proin & à sanctitate excidant.

Dum itaque de *sanctitate*, tanquam notâ characteristicâ, differimus, eam in illa facta societate universali inquirimus atque reperimus, quæ fundata est à Christo Domino, quamque sibi tanquam indefectibilem ipsam copulavit; & de qua dicit Apostolus ad Ephes. V. 25. “ Christus dilexit Ecclesiam, & seipsum tradidit pro eâ, ut illam sanctificaret „ Item v. 27. “ Ut exhiberet ipse sibi gloriosam Ecclesiam, non habentem maculam, aut rugam, aut aliquid hujusmodi; sed ut sit sancta & immaculata „

Sancta igitur est Ecclesia Christi ratione sanctissimi hujus capitis, à quo, tanquam lucidissimo fonte, cuncta spiritualia bona in ipsam dimanant: *Sancta* est in doctrina fidei & morum: *sancta* est in vita & in morte insignium multorum Ecclesiæ membrorum: *sancta* est denique in gloria & splendore miraculorum.

Fons omnis gratiæ, cœterorumque donorum spiritualium Christus est: is, ceu perpetuum Ecclesiæ *caput* invisibile, media quævis necessaria ac requisita pertingendi ad finem sanctum singulis præstiturum, abundè suppeditat: sanctissima instituit Sacramenta, per

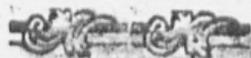
per quæ sanctificemur, atque in uno sancto Ecclesiæ corpore colligati gloriæ ipsius participes efficiamur in illa Ecclesia triumphante, in qua singula etiam membra omnis maculæ sunt expertia.

Ecclesia est sancta *in Doctrina fidei & morum*; enimvero fidem tenet atque profiteretur à Deo revelatam, & ad omne opus pium sanctumque impellentem; dirigitur insuper in cognoscendis tradendisque veritatibus à spiritu sancto, juxta promissionem Christi: “ Ego rogabo Patrem, & alium
 “ Paraclytum dabit vobis, ut maneat vobiscum in æternum, spiritum veritatis, quem
 “ mundus non potest accipere „ Joan. XIV. 16. & 17. Item: “ Hæc locutus sum vobis
 “ apud vos manens: Paraclytus autem spiritus sanctus, quem mittet Pater in nomine meo, ille vos docebit omnia, &
 “ suggeret vobis omnia, quæcunque dixerò vobis „ Ibid. v. 25. & 26. — Quis porro sanctum pervolvens Evangelium à Majestate ejusdem, summaque puritate & sanctitate non percellitur! sanctissima sunt illius præcepta, sanctissima quoque ejus consilia, quæ utrimque vigent in Ecclesia, & sanctè in eadem custodiuntur & observantur: unde fit, quòd & mores vigeant in Ecclesia sancti, quodque insuper Ecclesia leges ferat & inculcet ad alienandam morum corruptelam, & ad vitam honestè, sanctèque componendam: à Christo & Ecclesiâ non ea proponuntur,

nuntur, quæ carni sapiunt, & passionibus
adulantur; sed talia prorsus, quæ omnimo-
dam spirant sanctitatem, atque ad æternam
beatitudinem viam parant; quæ proinde soli
eorum gustui non sunt adtemperata, qui
terrena sapiunt.

Circa hanc doctrinæ sanctitatem *Cl. Zalinge* *Lib. V. j eccl. p. §. CCCXX.* ita loquitur:
“ Sanctitas doctrinæ pertinet ad dogmata
“ fidei, ad mores, consilia evangelica, disci-
“ plinam Ecclesiæ. Inde ratio pendet tot con-
“ stitutionum Ecclesiæ, quibus Theses na-
“ turali honestati morum repugnantes dam-
“ nat ac configit: tot canonum de sanctis
“ sanctè tractandis, de vita & honestate
“ clericorum, de cœlibatû, de primævo spi-
“ ritu conservando in religiosis ordinibus.
“ inde provenere differentiæ nonnullæ juris
“ sacri, & profani: nam *omni constitutioni &*
“ *consuetudini derogandum est, quæ absque pec-*
“ *cato mortali non potest observari. Cap. fin. de*
“ *præscript.* Imo Ecclesia, cum regi te à spi-
“ ritu sancto etiam in constituenda disci-
“ plinâ quamvis variabili, non ignoret, in-
“ concusso anathemate damnat eos, qui ri-
“ tus, consuetudines, ceremonias, quæque
“ istius sunt ad disciplinam pertinentia, tan-
“ quam mala, inepta, juri divino repug-
“ nantia impugnare & pro libitu rejicere
“ audent.”

Notam characteristicam sanctitatis ne-
 tuquam inveniri in pseudo-ecclesiis Protestan-
 tium inter alia speciatim probat author In-
 stitut. theol. Diff. IV. Prop. I. superius citatâ,
 ubi agit de pseudo-reformatoribus, his ver-
 bis: " Illa societas (*pseudo-reformatorum*) ne
 " levissima quidem habet sanctitatis signa,
 " cujus doctrina moralis omnibus vitiis adi-
 " rum aperit: atqui hujusmodi est pseudo-
 " reformatorem doctrina moralis: nam imò
 " in ipsa Synodo Dordracena docent, cum
 " criminibus; etiam horrendis, justitiam
 " posse consistere; eam ab electis non amitti,
 " etiamsi adulterio homicidium junxerint ut
 " David, vel Christum abnegaverint ut Pe-
 " trus: uno verbo, solam incredulitatem
 " damnare. 2dò, Volunt, nullâ lege huma-
 " nâ, sive civili, sive ecclesiasticâ, fidelium
 " conscientias obligari. *Omnium hominum po-
 " testate* (inquit Calvinus) *exemptas esse con-
 " scientias constituimus. Lib. 3. instit. cap. 19.
 " n. 14.* 3tò, Monachos à votis solemnibus
 " liberos faciunt; Presbyteros à cœlibatûs
 " lege, Laicos à jejuniis, ab operibus sa-
 " tisfactoriis, à confessionis auricularis præ-
 " cepto &c. Atqui hæc omnia tradere, nihil
 " aliud est, quàm vitiorum omnium repa-
 " gula subvertere: ergo &c.

Prætermittere hoc loco non ausim ea,
 quæ Cl. Zallinger pro sanctitate Ecclesiæ in
 vita & morte membrorum refert, loco supe-
 rius citato in modum sequentem: " Sancti-
 " tatem

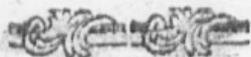

tatem Ecclesiae restatam faciunt & maxi-
mopere commendant virtutes praeclarae
apostolorum, torque martyrum, confesso-
rum, anachoretarum, virginum, aliorum-
que innumerabilium evangelicae perfectio-
nis studiosissimorum: hinc praecipuo loco
semper universa Ecclesia habuit Religio-
sos utriusque sexûs, quorum virtutes &
merita summo eidem ornamento & adju-
mento extitere. Quanta, Deum immorta-
lem, & coecitate & superbiâ laborent ne-
cesse est ii, qui opinationes suas sensui
constanti totius retro sacrae antiquitatis an-
teferre non verentur, „

Er sanè nostris etiam etsi turbulentissi-
mis temporibus complures variae aetatis,
sexûs, conditionis, & vocationis reperire est
homines, qui rara & ingenuâ virtute in Ec-
clesia sunt conspicui, ipsiusque sanctitatem,
fide non abscisso, ad posterum nostros trans-
mittunt.

Ratione *miraculorum*, utpote quae fiunt
in confirmationem veritatis, Ecclesia quoque
sancta est: audiamus cœnuo Cl. Zallinger loco
citato quoad hoc punctum ita differentem:

“ Quando de gloria miraculorum ser-
mo incidit, obmutescere coguntur sectae
omnes, nec quò se vertant, habent. Illud
animadversioe dignum, ex institutis Re-
ligiosorum ac Monialium maximum pro-
“ diisse

« diisse hominum sanctorum numerum, quo-
 « rum cœlestem vitam, sanctissimamque mor-
 « tem apertissimis prodigiis Deus illustravit,
 « & illustrare non cessat. Dein plurima ex
 « omni memoriâ proferri miracula possunt
 « in confirmationem eorum dogmatum, qui-
 « bus Novatores maximè adversantur. At-
 « que hæc & sanctitatis, & miraculorum
 « lux, cùm non possit non incurrere in ocu-
 « los, eò majoris momenti est, quòd docti
 « æquè ac rudes ita apud se jure statuunt:
 « illi præ cœteris fidei, religioni, ecclesiæ
 « adhærendum esse, quæ tot homines sanc-
 « tos, Deo charos, prodigiis celebres pe-
 « perit, educavit, ad perfectionem adduxit.
 « Constat ex indubitatis momentis, eandem
 « ipsos, quam Ecclesia Romano-catholica
 « profitetur, fidem tenuisse, eadem fidei ca-
 « pita, quæ à Novatoribus repudiantur, pro-
 « balle, secutos esse, moribus, doctrinâ,
 « sæpe etiam sanguine confirmasse: iidem
 « perpetuò firmissimeque adhæsere aposto-
 « licæ Sedi, & sanctæ Romanæ Ecclesiæ,
 « aliarum Ecclesiarum matri ac magistræ:
 « iidem religiosa instituta, jejunia, carnis
 « mortificationem maximi fecere: iidem de-
 « nique venerationi reliquiarum, cultui ima-
 « ginum, pietatique erga cœlites, qui præ-
 « cesserant, atque imprimis erga sanctissimam
 « atque immaculatam Dei matrem addictissi-
 « mi fuere. Hæc expendens, cùm homines
 « novas novam promittentes doctrinæ lucem
 « conspiciet, dicet cum *Guerrico Abbate Serm.*
 « II.

“ *II. de Epiphan. prope fin: optimum est, no-*
“ *stræque infirmitatis congruum illuminationis ini-*
“ *tium, si intendamus in eos, qui illuminati sunt...*
“ *si præcedentium patrum sequamur lumen præ-*
“ *vium* „

Recogitanda etiam hoc loco sunt miracula, quæ spectant sanctos divorum catalogo adscriptos, quæque sanctitati Ecclesiæ eximium fulgorem tribuunt ac testimonium: in his autem explorandis miraculis tanta diligentia adhibetur & præcautio; ut, si spuria ea singula quis dixerit, is *Pyrrhonismum historicum* admittere convincatur.

§. IV.

De catholicitate Ecclesiæ.

Circa id, quid propriè intelligendum sit per *catholica*, neque cum antiquioribus, neque cum recentioribus hæreticis convenimus. Donatistæ Ecclesiæ *catholicitatem* collocabant in observatione *omnium* præceptorum Dei, & in *omnium* Sacramentorum acceptance: unde S. Augustinus contra Donatum inquit Epist. 93. “ Acutum aliquid tibi vide-
“ ris dicere, cum catholicæ nomen non ex
“ totius orbis communionem interpretaris, sed
“ ex observatione præceptorum omnium di-
“ vinorum, atque omnium Sacramentorum „

Heterodoxi recentiores Ecclesiam solummodo ex eo capite *catholicam* adferunt, quòd omnes teneantur illius amplecti doctrinam.

Verum est quidem, quòd omnia debeamus observare præcepta divina, & omnia acceptare instituta à Christo Domino Sacramenta; verum est itidem, quòd omnes omnino homines teneantur fidem catholicam amplecti, veramque ingredi Ecclesiam: sed quòd per hæc ultimam determinetur nota characteristica *catholicitatis*, id penitus falsum est, & arbitrariè confictum.

Aliter Ecclesiæ *catholicitatem* designant orthodoxi; rectè definiendo, quòd consistat in extensione & diffusione veræ fidei & Ecclesiæ per universum orbem terrarum.

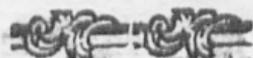
Potest diffusio illa esse *universalis* vel *originariè*, vel *propagativè*, vel *complete*. Item *complete* vel *mathematicè*, vel duntaxat *moraliter*.

Fundatam à Christo pleneque ædificatam Ecclesiam statim à principio catholicam, adeoque universalem fuisse nemo negaverit. Verùm universalis erat in *origine* sua & virtute, ita, ut mox in omnes gentes motu celerissimo fuerit diffundenda. Fuit & *catholica* seu universalis in stupenda illius *propagatione*, quia Apostoli ad omnes plagas terræ missi sunt, per quas & subito universas propagari cœpit. Tandem *catholica* seu universalis est Eccle-

Ecclesia *complete*, id est per univēsum orbem terrarum *reipsa* diffusa. — Diffusio isthæc præcisè non debet esse *mathematica*, ita ut nullus omnino locus adsignari queat, ubi non extarent catholici; sed sufficit universalitas moralis, vi cuius Ecclesia orthodoxa per plerasque, aut ferme omnes mundi partes diffusa conspiciatur. — Ita profectò fuit Ecclesia propagata, ut omnes omnino in ejus notitiam venire potuerint & possint; ut proinde inexcusabiles sint nationes, quæ huic fulgori per univēsum orbem splendenti occluserunt oculos: detestabiles autem illæ sunt gentes, quæ haustâ semel Evangelii veritate, eadem temerè excusâ, in densissimas incredulitatis tenebras reciderunt; aut adhuc indies ex magna parte in ipsas recidunt cum deplorandâ eorum, & successorum similia ethnicismi redivivi principia adoptantium forte.

Ecclesiam esse *catholicam* seu *undique diffusam* sancti Patres ex vaticiniis ac testimoniis S. Scripturæ depromserunt: unde de illo, quod legitur ps. II. 7. 8. “ Dominus dixit ad me, Filius meus est Tu, ego hodie genui te: postula à me, & dabo tibi gentes *hæreditatem tuam*, & possessionem tuam *terminos terræ* “ inquit *Augustinus Lib. de unit. Eccl. cap. 8. n. 20.* “ Quis enim Christianus hanc hæreditatem aliud, quàm Ecclesiam unquam intellexit? Quod vero hæreditas ista usque ad ipsos *terræ terminos* seu fines se extendat, ex ipso textu innotescit. Memorabile

bile etiam est vaticinium *Malachiae I. 10. 11.*
 « Non est mihi voluntas in vobis, dicit Do-
 « minus exercituum; & munus non susci-
 « piam de manu vestra: *ab ortu enim solis*
 « *usque ad occasum*, magnum est nomen meum
 « in gentibus; & in omni loco sacrificatur
 « & offertur nomini meo *oblatio munda* ».
 Quam oblationem mundam rectè explicat
Calmetus in commentario literali de sacrificio
 catholicæ Ecclesiæ. — Porro illud *Luce XXIV.*
 27. 28. « Oportebat Christum pati, & re-
 « surgere tertiâ die, & prædicari in nomine
 « ejus pœnitentiam, & remissionem pecca-
 « torum *per omnes gentes*, incipientibus ab
 « *Jerusalem* ». *S. Augustinus* Lib. de unit. Eccl.
 cap. 10. n. 25. ita interpretatur: « Teneamus
 « ergo Ecclesiam ex ore Domini designatam;
 « unde cœprura & quousque perventura
 « esset: cœprura scilicet ab *Jerusalem*, & per-
 « ventura in omnes gentes ».

Porro *S. Cyprianus* Lib. de unit. Eccl. Edit.
Baluz. pag. 195. ait: « Ecclesia luce Domini per-
 « tusa, per orbem totum radios suos porri-
 « git... ramos suos in universam terram
 « porrigit ». Et *S. Optatus* Lib. 2. contra *Par-*
menianum cap. 1. Donatistis obviat in modum
 sequentem: « Apud vos solos (*Ecclesiam*) esse
 « dixisti... ubi vultis, ibi fit Ecclesia; & non
 « fit, ubi non vultis. Ergo.. apud nos..
 « non erit? in Hispania, in Gallia, in Italia
 « &c. per tot innumerabiles insulas & cœ-
 « teras provincias, quæ numerari vix pos-
 « sunt,

“ sunt, ubi vos non estis, non erit? ubi ergo erit
 “ proprietas catholici nominis, cum inde dicta
 “ sit *catholica*, quòd sit *ubique* diffusa? ”

Cùm itaque Ecclesia Romano-catholica
 sit diffusa per quatuor mundi partes, per
 orientem & per occidentem; hinc facile
 patescit, quòd pseudo-Ecclesiæ græcorum
 schismaticorum, quæ in parte orientis, &
 Protestantium, quæ in parte occidentis so-
 lummodo locum habent, neququam univer-
 salitate gaudeant.

Concludamus cum *S. Augustino Lib. contra*
Epist. fundamenti cap. 4 dicente: “ Nomen ca-
 “ tholicæ (Ecclesiæ) inter tam multas hæreses
 “ sic ista Ecclesia (Romano-catholica) sola ob-
 “ tinuit, ut, cum omnes hæretici se catho-
 “ licos dici velint, quærenti tamen peregri-
 “ no alicui, *ubi ad catholicam conveniatur*,
 “ nullus hæreticorum vel Basilicam suam,
 “ vel domum audeat ostendere ”.

§. V.

De apostolicitate Ecclesiæ.

Vera non est Ecclesia, quæ non est *aposto-*
lica; id est, quæ tum ratione *originis ac com-*
munionis, tum ratione *doctrinæ*, tum ratione
potestatis ordinis ac jurisdictionis non interruptæ
 ab Apostolis non descendit: in his quippe tri-
 bus capitibus Ecclesiæ apostolicitas consistit.

Ecclesia, quæ ratione *originis ac communio-*
nis non descendit ab Apostolis à Christo
 Domino electis ac missis ad veræ Ecclesiæ
 foundationem ac propagationem, à lapide fun-
 damentali revoluta est, atque à principali scissa
 capite: ergo nec vera esse potest, neque
 apostolica.

Necessum igitur est, ut fideles universi
 sint “superædificati super fundamentum Apo-
 stolorum & Prophetarum, ipso summo an-
 gulari lapide Christo Jesu: in quo omnis
 ædificatio constructa crescit in templum
 sanctum in Domino: in quo & vos coæ-
 dificamini in templum in habitaculum Dei
 in spiritu „ *Ephes. II. 20. 21. 22.* — Totam
 porro Ecclesiam ædificatam esse super ean-
 dem petram, constat ex Matth. XVI 18. à
 qua proinde avulsi petra quoad originem &
 communionem merguntur in profundum.

Ipse *Tertullianus* Lib. de præscript. cap.
 20. originis hujus & communionis necessita-
 rem testatur his verbis: “Apostoli Ecclesias
 apud unamquamque civitatem condiderunt,
 à quibus traducem fidei, & semina doctri-
 næ, cætera exinde Ecclesiæ mutuata sunt,
 & quotidie mutantur, ut Ecclesiæ fiant;
 ac per hoc & ipsæ apostolicæ deputantur,
 ut soboles apostolicarum Ecclesiarum „ —
 Et *S. Optatus* Lib. 2. adversus *Parmen* Cap. 3.
 inquit: “Vestrae cathedræ vos (*Donatistæ*)
 originem reddite, qui vobis vultis sanctam
 Ecclesiam vindicare „

Itaque illa sola est apostolica & vera Ecclesia, quam instruit originariè Christus, quamque Apostoli propagarunt; hæc verò est Ecclesia Romano-catholica, utpote cujus nullus alius Auctor & institutor adsignari potest, nullus alius propagator, quàm Apostoli, aut viri alii verè apostolici legitimè missi, & majorum suorum sacris vestigiis firmiter inhærentes, & à primò fundamento nusquam recedentes. Dum écontra alia prorsus est rerum facies, dum originem pseudo-Ecclesiarum intuemur; unde Bellarminus de notis Eccl. Cap. 5. dicit; “ In omni insigni religionis mutatione semper demonstrari possunt tum ipsius autor, tum dogma aliquod novum, tum tempus, quo cœpit, tum locus, ubi cœpit . . . ut exemplis rem illustremus, primo novimus Arianae hæresis autorem fuisse Arium Presbyterum Alexandrinum; Nestorianæ sectæ, Nestorium Episcopum Constantinopolitanum. Secundo novimus, quæ dogmata invexerint; Arius enim docuit, Filium Dei meram esse creaturam: Nestorius, duas esse in Christo personas. Tertio, Non latent tempora; cœpit Ariana hæresis anno 324. Nestoriana, anno 431. Quarto, non ignoramus loca; ortus est Arianismus in Ægypto, Nestoriana hæresis in Thracia, Lutherana in Saxonia. Nihil horum de Ecclesia Romanâ assignari potest ”.

Eidem atque doctrinam, quam Romana tenet Ecclesia, quoque apostolicam esse, seu eandem

dem, quam docuit Christus, quamque Apostoli prædicarunt, nemo ignorare potest, qui Dogmata in Romana Ecclesia etiamnum sine ulla interruptione vigentia fideliter & impartialiter cum dogmatibus primævæ Ecclesiæ conferre voluerit: nimirum avita fides sanctè & inviolabiliter custodita fuit semper in Ecclesia catholica in adventis gravissimis persecutionibus: dum é contra Novatores, ceu fluctuantes ac degeneres filii nova semper & nova parturire doctrinæ monstra à verâ Ecclesiâ semper reprobata & damnata. Et non mirum; quisquis enim à legitimis Apostolorum successoribus, à veris sanctæ & catholicæ Ecclesiæ pastoribus, à visibili Ecclesiæ capite, proin ab ipsâ verâ Ecclesiâ recedit, privarum sectando spiritum proprioque nitendo iudicio in discernendâ verâ doctrinâ, à veritatis tramite alienus esse dignoscitur.

Adpositè in rem hanc differit *Cl. Petrus Ballerinius in Appendice de infall. §. III. Pag. 257.* ubi ait: “ Cum porro ob potentio-
 rem vim primatûs necesse sit omnem Ecclesiam, hoc
 est, omnes, qui sunt undique, fideles con-
 venire, seu unitatem tenere cum Romanæ
 Ecclesiæ traditione ac fide, quæ ab Apo-
 stolis Petro & Paulo originem ducit; certum
 efficitur, eos omnes, qui hanc debitam uni-
 tatem custodiunt, custodire eam, quæ est
 ab Apostolis, fidem: & econtra eos, qui
 hanc unitatem deserunt, aut deseruerunt
 hæretici, à verâ apostolicâ fide defecisse con-
 vincantur.

vincantur. Ita porro in unitate Romanæ fidei ab omnibus, qui sunt undique, fidelibus custodita est vera fides apostolica, ut ipsæ Ecclesiæ Apostolicæ, quæ fidem acciperunt ab Apostolis, conservarint veram fidem, quamdiu Romanæ fidei adhæserunt; ex quo autem hanc unitatem deteruerunt, à verâ Apostolicâ fide defecerint „

Speciatim verò notandum est, quòd, dum de fide & doctrinâ Apostolicâ loquimur, bene distinguendum sit inter res *dogmaticas*, & inter res *disciplinaves*: quam rem præclarè expendit *Cl. Zallinger Lib. V. j. eccl. p. §. CCCXXII.* ubi inquit: “De apostolicâ origine doctrinæ necesse est, fidem seu dogmata, quæque ad necessariam morum honestatem aut jus divinum positivum pertinent, distingui à disciplinâ variabili, quæ pro temporum ratione alia esse potest, ac Apostolorum ætate fuerat. Ad fidem pertinent ea *Pauli* verba: *sunt aliqui, qui vos conturbant, & volunt convertere Evangelium Christi. Sed licet Nos, aut Angelus de cælo evangelizet vobis, præterquam quod evangelizavimus vobis, anathema sit. Gal. I. 7. 8.* Ad morum honestatem & jus divinum referri debent ea, quæ ad Corinthios idem perscripsit: *Neque fornicarii, neque idolis servientes, neque adulteri, neque molles... regnum Dei possidebunt. I. Cor. VI. 9. 10. Ills, qui matrimonio juncti sunt, præcipio non ego, sed Dominus, uxorem à viro non discedere. Ibid. VII. 10.* His nihil addi, nihil demi potest: “una

« una declaratio, quam authenticam Ecclesia
 « facit ex promissâ assistentiâ spiritûs sancti
 « locum in illis habet; uti *Paulus*, qui *Timo-*
 « *theum* circumcidit, id non malum tum qui-
 « dem censuit; sed ad salutem esse necessa-
 « rium ita pernegavit, ut diceret: *si circumci-*
 « *damini, Christus vobis nihil proderit. Gal. V. 2.*
 « At disciplinam respexit Apostolus, cum
 « scriberet: *cetera autem, dum venero, dispo-*
 « *nam. I. Cor. XI. 34.* Aut cum Apostoli præ-
 « ceperent fidelibus: *ut abstinere, vos ab in-*
 « *molatis simulacrorum, & sanguine, & suf-*
 « *focato.* *Act. XV. 29.*

Apostolica est denique Ecclesia Romana ra-
 tione potestatis ordinis, simul atque jurisdictionis
 ab origine sua per seriem continuam in eâ solâ
 subsistentis. Potestas ordinis collata est à Chri-
 sto Apostolis suis, & ab eodem ipsis data po-
 testas jurisdictionis. Ab his dein utraque po-
 testas legitimo ordine & institutione translata
 est in successores, & sic consequenter, ac sine
 verâ interruptione ad nostra usque tempora;
 hujus successionis à primo Ecclesiæ exordio ad
 nos usque in Romanâ Ecclesiâ continuatio est
 factum publicum, atque certissimis historiæ
 momentis consecratum; Quis enim v. g. ig-
 norat, Quot, & Quinam summi Pontifices
 Romanam Cathedram successivè occupaverint
 à Petro Apostolorum Principe & Christi Vi-
 cario, usque ad Pium VI. nunc in eadem ca-
 thedra constitutum, & gloriosè regnantem?
 De cætera etiam perpetuum ministrorum or-
 dinem

dinem in Ecclesia Christus instituit, testante
Apostolo Ephes. IV. 11, 12. his verbis: "Et
" ipse dedit quosdam quidem Apostolos,
" quosdam autem Prophetas, alios verò Evan-
" gelistas, alios autem Pastores & Doctores
" ad consummationem sanctorum in opus
" ministerii, in ædificationem corporis Christi,

Ad hoc porro, ut quis genuinum agat
in Ecclesia Dei ministrum, legitima requiri-
tur vocatio, & missio: unde Christus Joan.
X. 1. 2. 3. 4. 5. inquit. " Amen, amen dico
" vobis: qui non intrat per ostium in ovile
" ovium, sed ascendit aliunde, ille fur est
" & latro. Qui autem intrat per ostium,
" pastor est ovium. Huic ostiarius aperit, &
" oves vocem ejus audiunt, & proprias oves
" vocat nominatim, & educit eas. Et cum
" proprias oves emiserit, ante eas vadit, &
" oves illum sequuntur, quia sciunt vocem
" ejus. Alienum autem non sequuntur, sed
" fugiunt ab eo, quia non noverunt vocem
" alienorum,

Quæ circa necessariam missionem mini-
strorum Ecclesiæ Cl. Zallinger Lib. V. j. eccl.
p. §. CCCXXII. refert, meritò consignare hoc
loco juvat; nempe: " Istud statuendum, ei,
" qui officio sacro in Ecclesiâ defungi legi-
" timè velit, necessariam esse missionem;
" istamque aut ordinariam esse, quæ à legiti-
" mis sit Ecclesiæ Prælati, aut *extraordina-*
" *riam*, quam à Deo provenire non indubi-
" tate

" ratis signis & prodigiis comprobari debet.
 " Qui neutram exhibet, pro ministro Eccle-
 " siæ, vel Dei haberi nequit. *Quomodo præ-*
 " *dicabunt, nisi mittantur? Rom. X. 15. Nec*
 " *quisquam sibi sumit honorem, sed qui vocatur*
 " *à Deo, tanquam Aaron. Heb. V. 14. Atque*
 " *id quidem magnopere docendi sunt fideles,*
 " *& à quovis nostrum hâc præsertim ætate*
 " *solerter expendendum est; ut non simus par-*
 " *vuli fluctuantes, & circumferamur omni vento*
 " *doctrinæ in nequitia hominum, in astutia ad*
 " *circumventionem erroris Ephes. IV. 14. Ad*
 " *hunc eundem finem eæ, quas adhuc re-*
 " *centuimus, notæ, quibus Christi sponsa à*
 " *meretricibus distinguitur, summâ diligen-*
 " *tia considerandæ, atque animo infingendæ*
 " *sunt, ut cum Augustino de veritate per-*
 " *spicue quisque convictus dicere queat: In*
 " *Ecclesia catholica, ut omittam sincerissimam sa-*
 " *pientiam, ad cujus cognitionem pauci spiritua-*
 " *les in hac vita perveniunt.... Cæteram quippe*
 " *turbam non intelligendi vivacitas, sed credendi*
 " *simplicitas rutissimam facit: ut ergo hanc omit-*
 " *tam sapientiam, quam in Ecclesia esse catho-*
 " *lica non creditis, multa sunt alia, quæ in ejus*
 " *gremio me justissime teneant. Tenent consensio*
 " *populorum atque gentium: tenet auctoritas mi-*
 " *raculis inchoata, spe nutrita, charitate aucta,*
 " *vetustate firmata: tenet ab ipsa sede Petri Apo-*
 " *stoli, cui pascendas oves suas post resurrectio-*
 " *nem Dominus commendavit, usque ad præsen-*
 " *tem Episcopatum successio Sacerdotum; tenet*
 " *postremo ipsum catholice nomen. Cont. Epist.*
 " *fundamenti. C. 4.*

§. VI.

De Ecclesiæ stabilitate.

Tam vetus, quàm nova lex eundem Auctorem, Deum, habet: utraque eundem principalem respicit finem, nempe Jesum Christum Dominum universorum. Huic ab æterno præparatum est regnum indefectibile, quod indigitatur per Prophetam Daniel. II. 44. "Suscitabit Deus cœli regnum, quod in æternum non dissipabitur, & regnum ejus alteri populo non tradetur." Per hoc regnum præsignatam esse intellectamque Ecclesiam Christi ab interpretibus passim adferitur. Hujus sacri imperii seu Ecclesiæ continuationem usque ad finem sæculorum legimus apud Matth. XVI. 18. "Tu es Petrus, & super hanc petram, ædificabo Ecclesiam meam, & portæ inferi non prævalebunt adversus eam." Item apud eundem Cap. XXVIII. 18. 19. 20. "Data est mihi omnis potestas in cœlo & in terra. Euntes ergo docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritûs sancti. Docentes eos servare omnia, quæcunque mandavi vobis. Et ecce ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem sæculi."

Quod porro Christus illibatæ sanctæque huic sponsæ suæ, quam acquisivit sanguine suo, indissolubiler sit adhæsurus, eandemque usque ad finem sæculorum omnipotente sua

protectione conservaturus, vel ex eo solo conficitur, quod ipse sit potentissimum, invincibile, & indefectibile Ecclesiæ caput. " Ipse est caput corporis Ecclesiæ „. *Colossen. I. 18.*

Quis verò mortalium illud concutiet, atque è fundamentis evellat ædificium, quod ab omnipotente digito Dei fabricatum est, & immobili inædificatum Petræ? Quæ creatura Conditoris suæ domum indefectibilem corruiere faciet? " Ecclesiam vincere nulla vis potest " (*inquit S. Chrysostomus Homil. cum de ejus expulsiōe ageretur, Tom. 3. pag. 413.*) Dei est Ecclesia, qui est omnibus fortior „. Et *S. Hieronymus in cap. 5. Isa.* ait: " Super petram fundata Ecclesia nullo turbine ventisque subvertitur „. Denique *S. Augustinus in psalmum 60. n. 6.* adseverat: " Non vincetur Ecclesia, non eradicabitur „.

Aliud igitur est, Ecclesiam impugnari; & iterum aliud, eandem expugnari. Si ergo Deus pro suâ Ecclesiâ, quis contra illam? Quis hominum suas cum omnipotente Deo poterit metiri vires, aut easdem efficaciter opponere conditori, Rectori & conservatori cæli & terræ? Incassum profectò omni ferme ævo undæ utcunque frementes allidebantur ad inconcussam petram, cui romana inædificata est Ecclesia; perstat adhuc immobilis, atque perstabit inconcussa sub præsidio omnipotentis usque ad finem mundi. Ubi est illa Monarchia, ubi illud regnum, quod tan-

tas inter procillas tanto constitit ac perduravit tempore, quanto contra omnium hostium machinamenta sævosque insultus Ecclesia Christi semper mansit invincibilis? Neque tyrannorum gladius, neque venenatus adversariorum calamus huic sponsæ Christi mortale vulnus infligere, eamque è medio tollere potuit: nimirum Monarchiæ aliæ ab hominibus erectæ, pariter ab hominibus aliis destructæ sunt & devastatæ: atvero Ecclesia, cujus Architectus est ipse Deus, neque infernali, neque humanâ potestate contereretur.

Neque etiam obstat, quòd anterioribus temporibus multi quasi turmatim & publicè ab Ecclesia defecerint: " Nam oportet & hæreses esse, ut & qui probati sunt, manifesti fiant in vobis, " *I. Cor. XI. 19.* Et aliunde Ecclesia certo fidelium numero non est adligata: discedant igitur quotquot voverint, Ecclesia tamen semper copiosis, & undequaque diffusis sodalibus gaudebit atque cultoribus.

Dolendum quidem est, quòd, scribente Apostolo ad *Titum Cap. I. 10. 11.* " Sint multi etiam inobedientes, vaniloqui & seductores. . . quos oportet redargui: qui universas domos subvertunt, docentes, quæ non oportet, turpis lucri gratiâ, " Verùm perversiones istæ, provido Dei consilio, nunquam universales evadent. Perversores hujusmodi nil unquam in lucem ediderunt,

derunt, quod per cordatos Ecclesiæ filios ex
 asse refutatum & ex fundamentis evulsum non
 fuit. Tanta porro est supremorum Pastorum
 vigilantia, ut pertimescendum non sit, ne
 rotus grex pereat, etsi lupo rapax nonnul-
 los hincinde devoret incautos. Circa hoc præ-
 monuit nos *Paulus Act. XX. 29. 30. 31.* "Ego
 " scio, quoniam intrabunt post discessionem
 " meam lupi rapaces in vos, non parcentes
 " gregi. Et ex vobis ipsis exurgent viri lo-
 " quentes perversa, ut abducant discipulos
 " post se. Propter quod *vigilate* „

Denique Author inst. theol. Tom. I.
 Diff. IV. Prop. II. pag. 373. ait: "Leve est
 " etiam, quod à nonnullis objicitur, scilicet
 " Ecclesias particulares deficere posse, &
 " multas revera defecisse; ac proinde fieri
 " posse, ut tota pereat Ecclesia: prorsus, in-
 " quam, debile est hujusmodi argumentum;
 " quemadmodum enim ex eo, quòd Epis-
 " copus quilibet seorsim sumtus errori sit
 " obnoxius, non sequitur, totam unanimem-
 " que Episcoporum collectionem in iis er-
 " rare posse, quæ ad fidem moresque per-
 " tinent; ita pariter, licet Ecclesiæ particu-
 " lares seorsim spectatæ deficere possint,
 " malè concluditur, totam interire posse Ec-
 " clesiam. Scilicet Christus Ecclesiæ univer-
 " sali perpetuam durationem promisit; non
 " verò particularibus Ecclesiis „